

La "Casa Rosa Paola"

Quand che chi ragâz dla ditta Mesoraca i an sistemè al quèrt dla nôstra cà drî al Navèlli, mé a m sâ arapè só pr al puntâgg' par lighèr là in èlt la bandîra itaglièna. Oramâi an al fâ quèsi pió inción - anc parché purtròp spass e vluntîra i cantîr i falèssen prémma d'avair finé - mo mé ai ò vló recuperèr sta bèla tradiziàn che, insàmm ala "bandîga", l'èra al segnèl che una nôva cà l'èra stè tirè só. Tótt quasst l'avé un significhèt particulèr dâpp la guèra: al vlèva dîr che dâpp tótti àl distruziàn di bunbardamént, la volontè ed turnèr a nâser l'èra putânta e càl bandîr àl rapresentèven l'argóï d'una naziàn infîra. La "Casa Rosa Paola" la rapresânta par nuèter dl'Asociazziàn Culturèl AL PÂNT DLA BIÂNNDIA un insónni realizè con l'ajût d'una parsânnâ spezièl ch'la n'vòl brîsa èser numinè (mo oramâi l'é al segrèt ed Puricinèla...).

A quand l'inauguraziàn? Vâ mo té a savaire!... Mo nuèter, pòst ch'a sâ ardótt a fèr àl nôstri riugnân int una baracâza pugè in mèz a un un mèr ed sói, un mais in pió an farâ brîsa la difarânza...

F. C.

Léttra ala Gióggliâ

Chèra Gióggliâ, té t'î anc tròp céinna par capîr tótt i brótt quî ch'î suzèden al mând e, giustamânt, nuèter - genitûr, nûn e mèsster - a t'gnân prutèta anc sâul dal sénter zèrti nutèzzi.

In sti dé a lizân dâl brótti stòri ed guèra, ch'âl s'fân ciapèr pòra par la pusibilitè d'èser tirè dânter anca nó, e ch'âl fân pasèr in secânnd pian dâli ètri nutèzzi ed fât ch'î pèren luntàn e ch'î n'èven brîsa da riguardères, comm àl tremannî stòri ed viulânza e pò d'amazamént ed ragâzi indièni. I én di fât ch'î lâsen sânzâ paròl: da che mând arîvni stâl nutèzzi? Sé, zèrt, al câpita anc qué da nó, mo et sént ch'âl câpita a dâl dòn inprudânti ch'âli azèten di invîd da di maivèsst, incuntrè par chès in discotèca o só la Raid, e et dî:

- *Eh, ragazòli, un pôc ed prudânza!*

A l'ò só ch'an i é mâi giustificaziàn par sti ât vigliâc, e ch'la n'é brîsa gióssta zèder ala tentaziàn ed dîr:

- *La s' l'é zarchè!*

La solidarietè stra l'dòn l'arèv da fèr pió atenziàn: parché mâi una ragâza la n'â brîsa da èser lébbra ed turnèr a cà ed nòt, s'l'â chèr ed fèrel o s'l'é custratta par vî dal lavurîr? Parché invèzi a pinsân che pr un òmen o pr un ragâz al séppa normèl? Fentânt che in dimónndi i la pinsaràn acsé, ai srâ sânpèr chi al cardrà che una ragâza ch'l'azèta un pasâg' o un invîd da un scgnusó, la méta in cânt d'avair di rapòrt con ló. Zèrt, al pòl capitèr, mo sâul s'î én d'acòrd tótt dû! Siché dânce àl fân bân àl ragâzi ch'âl dnónzien àl viulânz subé sânzâ èser d'acòrd, anc se, purtròp, àli arân pò da pasèr dâli indâgin inbarazanti e umiglianti.

Mo par turnèr al'Ènnia: parché anc l'amazamânt? As pinsèva ch'âl fòssen àl ragâzi stassi a inpichères, par la vargâggna e al disonâur. E invèzi nâ, i viulentadûr, sânpèr in branc, prémma i i viulântèn e pò i amâzen, adiritûra con dl'âzid vudè in gâula, un urâur ch'an s'pòl gnanc imazinèr! A lèz i nómmer: 24.000 (véntquâter mélla!) viulânz dnunziè in Ènnia int al 2012. E qualli brîsa dnunziè? Qualli in dôv àl véttim, pr an subîr indâgin da tribu-

nèl e polizî, àli an avó l'istâss da subîr la cundâna dla sò famajja e dla sò comunitè? Parché, ancâura una vòlta, la câulpa l'é sânpèr dla dònâ.

"Ragazè", l'â détt un inpurânt òmen puléttic indiàn! A lèz ed còmm i capîten, par la pió, sti fât: sâul ala matèna prèst o ala sîra tèrd, quand i òmen dla sò stassa famajja i n'pòlen brîsa vaddri, àl dòn àl van int i canp par fèr i sù bisógn. Parché la metè dla populaziàn, al s-santazènc dal zânt in canpâgna, i n'an brîsa al céssò in cà. Acsé che àl ragâzi, in chi mumént, àli én dal tótt sânzâ difaîsa, spurè e da par sé, e al branc, ch'l'é lé ch'âli aspèta, al pòl fèr ed làur quall ch'al vòl.

Chèra Gióggliâ, quand quasst al srâ un argumânt ch'a prân afruntèr, té e mé, et farè fadîga a capîr sta situaziàn. Té ch'et stè int una bèla cà, con tótti àl cumditè, con i lumén inpiè par la nòt, acsé che la pòra dal bûr la n'pòsa gnanc sfrisièret, con un quelcdón ch'al stâ sânpèr tîg, parché t'et pòs sénter sicûra e prutèta int ògni mumânt.

Epûr, sâul dâu generaziàn indrî, la mî infanzia l'é stè bân difarânta. Quanti pòr i l'an travarsè, e ònna l'èra pròpi qualla d'andèr fòra d'in cà par fèr i mî bisógn. Pió che pòra la mî l'èra vargâggna: al gabinàtt l'èra dedrî dal Casalân, in dôvv a stèva da céinna, vèrs la canpâgna. La pòrta la s'psèva asrèr da dânter con un cadnâz, siché dânce a n'avèva brîsa pòra che un quelcdón al psèss vgnîr dânter, mo vargâggna e inbarâz a fèrum vâdder, st mântèr ch'a i andèva, dai òmen e dai garzón ch'î lavurèven int i canp lé atais.

I mî i an sânpèr pinsè ch'al fòss un caprèzzi al fât ch'avèva spass mèl ed panza o bisággna ed nòt, acsé ch'a psèva adruvèr l'urinèri, invèzi d'avair d'andèr fòra. Làur i um bravèven, mo in capènn mâi al parché. E i schèrz e àl batûd che chi òmen i um gèven, st mântèr ch'andèva al gabinàtt, fòrsi i n'èren brîsa tant inuzènt, mo cum psèvla fèr una ragazòla, pió ed s-sant'ân indrî, a fèrel capîr ai sù genitûr?

Ècco, chèra Gióggliâ, a còsa ai ò pinsè a lèzer àl nutèzzi dâl viulânz al ragâzi indièni. Ala sò pòra, da par sé int al bûr, d'òmen catîv e viulènt, e

al mî pòr, pió cénni in cunfránt al sò, mo ch'a n ò gnanc dscurdè.

Té t î fortunè, Gióggia, parché et vîv int un mând in dóvv ál dòn àli an fât tanti cuncuéssti, et prè vlair bân a chi et vû, et prè dîr ed sé o ed nâ a un òmen, e ló l arà da rispetèr la tó volontè.

E sperân che anc in chi mónnd acsé luntân ál dòn ál pòsen èser lébbri, e ál èven pió d'avair pòra d èser da par sé, né al dé, né ala nòt.

Tô nôna Nócchia

Pan al pan

Al dagg' e mèz, prémma d andèr a tèvla par magnèr, a sân andè in bân par spanndr âcua e lavèrum ál man.

"Spânnder âcua?" Csa l'èt cunprè? Vâ bân, as fâ par dîr. Alâura dîl: "t î andè a pîsèr!" Insâmma, s't al vû dîr in manîra pió da cristiân, as dîs "ai ò fât la pipi" opûr "plîn plîn", cum la dîs la míss Itâglia in televisiân. Mo scûsum bân, êla brîsa una tólta in sðânnla? Ch'al vól pò dîr: una ciapè pr al cûl? Mo bâsta, avî bèle capé cus'l é ch'a vói dîr.

Una vólta i gèven:

- *Se t vû èser bân capé, as dîs pan al pan, as ciâma ògni quel col sò nómm!*

Sé, alâura a stân fréssè! Ai é dla zânt che, pr an pinsèr ala pózza, i n vòlen gnanc che té et dégg: *zivâlla!*

Savûr

Al incrâus di ganbón, ch'i én tant, di spinâz, ai é i culétt. Tô nôna la i tâja par d sâura dâl còs, lasând i ganbón ed zîrca trî zentémeter. Pò, dâpp avairi scuizè e inburacè, la i frézz fagând dâl fritèl. Mmmmm... Quant crâddet ch'al séppen bôni? Dimónndi? Nâ, de pió! Àli én stranpalè. Nuèter dû, tô nôna e mé, avân dsnè e znè divinamânt, e anc da prânzip, parché qué ai ântra anc Bîsmarck.

Tô nôna, bisâggna dîrel, la brântla un pôc tròp, mo l'é anc dimónndi brèva. Con Lî (con la majósscla), as mâgna bân e a se spannd pôc. Pânsa che con zîrca dû èuro e mèz avân fât un dsnèr e una zanna da pluchères i bâfi. Sèt cómm? Un ôv pió la pastèla par fèr ál fritèl. Spinâz in abundanza pió dâu ôv par la zanna. Che bèla, che bóna ala Bîsmarck! Méi d acsé cus'ai é?

Crâddum, Giörgia, *non ce n'è.*

...

Stûdi azelerè par zânt dsgraziè

La mî situaziân famiglièr la m custrinzè a trunchèr i stûdi quand a fèva la quèrta elementèr. Una sgnâura anzièna e pensionè, ex masstra, d uréggin milanaisa, ch'la m cgnusèva bân, la m cunvinzè a frecuentèr la sò clâs, in dóvv la m dé leziân, agrètis, fèn ala fèn dâli elementèr. L'èra dimónndi brèva, sèria, sevèra e efizânta; la n strasinèva mâi una paròla, qualli ch'la gèva ál sarvèven pròpi tótti.

L arcòrd pió marchè e indelèbil ch'ai ò ed lí, l é una sò frès, ch'la gèva:

- *Quand et srè pió grand e et viazare, t vdrè che la regiân pió bèla l'é, sânzà dóbbi, la Tuschèna - e dâpp un pôc la concludèva - Pchè ch'la séppa abité dai tuscân!*

Chisà parché la s gèss acsé, fòrsi l èra câulpa d un traditâur, d ón ch'al l'avèva piantè. Finé, in pûc mîs, àli elementèr, la m presenté a dâl sâu amîghi, anca lâur ex profesorassi, che ed dû ân in dû ân àli um purténn fèn ala vizéggia dl esâm pr al diplòma ed raşunîr.

A chi ténp a studièva mo a lavurèva anc paracc', a magnèva e a durmèva pôc, defâti ai èra sânpèr stóff. Dâu dâl profesorassi, agitè e preocupè, i vgnénn da mé par dîrum che cla nòt a n psèva brîsa andèr a lét, parché sâul cal dé lé, la vizéggia dl esâm, ál s èren raişi cânt che la mî preparaziân in chémica l'èra insufizânta, e l èra nezesèri ch'a inparéss, almânc, zânt fòrmul chémichi che lâur àli avèven preparè. A mé am casché ál brâza, però a déss:

- *Vâ bân a inpèr ál zânt fórmul, mo al esâm a n i vâg brîsa, al diplòma ed raşunîr an m intarèsa par gnînta, par metè a l sân bèle, ed dvintèrel par infîr a n i tén brîsa.*

Ónna dâl dâu l'èra dsprè, cl'ètra, la pió zâuvna, la ridèva digând:

- *Vâddet ch'avèva raşân mé, ló al vâ d lóng a şgubèr par dères sudisfaziân a nó, par gratitudin...*

E al fó acsé ch'a n dvintè brîsa ónna dâl tanti tèst ranzi ed raşunîr ch'ai èra in gîr. Un mumânt! Mé arcgnóss ch'i n én brîsa tótt prezis, ch'ai n é anc ch'i vèlen dimónndi!

Studièr a dû ân ala vólta al vâ bân, e al dèva una gran sudisfaziân, mo având anc da lavurèr tótt al dé, l'èra tròp fadigâus! Incû a pòs dîr ch'a n ò

inciòn rinpiànt:

- *Méi un sumâr vîv che un raşunîr môrt!*

L'aspiraziân d arivèr al téttol ed Raşunîr l'èra pió dâl profesorassi che la mî. Al diplòma ed Computéssta Comerzièl e in pió i dû bièni ed raşunarî a mé i um bastèven. Ai èra cuntânt e sudisfât acsé, e l èra tótt, o quèsi, mèrit ed cål bôni dòn. Ancâura incû a m sént in dvair ed dîri:

- *Grâzie ed còr.*

Alberto Garagnani

Al Nadèl dal 2054

Al stèva ed cà ala fèn ed S.Rafèl in mèz ai ûrt, pròpi in dóvv una vólta ai saltèva fòra la galarî dl Èlta Velozitè, che da pôc l'èra stè stupè parché ògni zítadén adès l avèva al sò Galavrân GT. (una spèzie d elicòter pr i spustamént personèl e an i èra pió bisâggn d autostrè o ferovî).

La zòna l'èra chèlma e ló al psèva fèr tótt i esperimént ch'al vlèva. Giólli l èra un sienziè ch'l èra néd par fèr dâli invenziân. La sò famajja l'èra fâta da di girundlón: tótt i sù fradî i s èren spargujè pr al mând. (ón l èra andè a stèr d cà adirutûra a Môdna! Pânsa té!)

Al s èra spusè con la Clèta, una bóna dòna ch'la i pardunèva incòsa e ch'ai fèva scurèzz al sò nómm. (la n al vlèva brîsa sènter fèn dali elementèr, quand i sù cunpâgn i se slunghevî i ûc' con ál dîda par parair di cinîs e i la ciamèven Cletéina) La famajja l'èra completè da Nando, un cagnâz grand cme un autotrèno e da Pirén, un papagâl tótt culturè ch'al dscurèva méi dal sò padrân.

Giólli l avèva inventè una mâchina ch'la tradusèva lé par lé in dialàtt: bastèva métri dânter un giornèl o un lîber e lí la tachèva a lèzer in ptrugnàn stièt! L avèva fât i bajûc, parché adès ògni famajja ed Bulâggna la n s sintèva brîsa arivè sânzà cla diavlarî in cà.

L avèva avó al sâu bég in st mânter ch'l èra drî a fèrla: tant par cminzipièr Nando, ch'l avèva sânpèr la pretaisa d èser purtè a spâs, l èra stè cuntintè con l'invenziân d una spèzie ed nâster trasportadâur tótt cunturnè da una recinziân ed lagg. Giólli ai pugèva dânter al can ch'al psèva fèr òt o dîs chilòmeter ed câursa, interóttà da dâl farmè bèle prugramè dal arlói, par parmattri ògni tant una quèlca pisa-

dénna cânter a un âlber ed plâstica, acsé al psêva andèr inânz con al sô lavurîr. In pió, al papagâl in st mänter ch'al fêva âl prôv, a fôrza ed sénter sänper dscârrer in dialätt, l'avêva inparè al bulgnais méi ed quí ch'i stan in Bâurg San Pîr!

La sô invenziân l'êra stè premiè con al Bulugnén ed Plâtin, dal Sénndic e da tótti âli autoritè ed Bulâggna, ch'al avêven cunsgnè l'atestè da métr i n mässtra in cà. Chi quadrètt con la scrivògna e la mdâia d na vòlta, in êren pió ed môda, adès i t dèven un schêrum con sâura al vídeo a culûr dla premiaziân, da tachèr al mûr. Quand pò t i pasèv par dnanz, al partêva in automâtic e al t fêva sénter, prémma trí scuèll ed tràmmba e pò dâpp al dscâurs uriginèl ed cungratulaziân dal Sénndic. Dâpp a òt o diš vòlt che pasandi dnanz ai êra partè cla lôrgna, al dezidè ed méttrel in canténna, dôvv però quand l andèva a tór só una butéggia ed vén, al fêva scatèr al macâgg' e al s ciapèva dâl gran pòr.

Una vòlta finé la mâchina pr al dialätt, al dezidè ed tòrs una vinténna ed dé ed fêri, andând da sô fradèl Gússto che ala Mzulèra l'avêva avèrt una scòla pr insgnèr la bôna creanza ai strózz. Defâti, al s êra adè che una vòlta adestrè, i strózz i êren dâl bìsti da cunpagnî méi che i can o i gât e acsé la dmanda sâura al marchè l'êra dvintè piotòst sustgnó. Una vòlta finé cal períod ed fêri, al turnè a cà e al s mité drî a un'ètra invenziân: al vlêva fèr la mâchina par drizèr âl ganb ai can, però dâpp d'avair fât i dségn pr al prugèt, al s n adé ch l'êra un quèl tròp difézzil, quèsi inpusèbbil e al lasé pèrder incòsa.

Pòst ch'an êra brîsa bân ed stèr sänza fèr gnént e vést che la Clêta la fêva sänper dla râmmba parché ai tuchèva ed fèr da magnèr, al pinsé d inventèr una mâchina ch'l'arduséss int na péllola un dsnèr complèt: ai srêv bastè dsfèr la int l'âcua bujânta e la zanna la srêv stè prânta.

Dâpp avoir fât dimónndi esperimént, fenalmânt un dé al riusé a prudûsren un protòtip e al gé ala Clêta tótt triumfânt:

- *Stà mò da sénter cs'at diš tô maré, ch'a srêv pò mé: dman l'é al dé ed Nadèl e al dsnèr a i pâns mé! Dî mò ch'an t vói brîsa bân!*

Ala Clêta ai véns âl lózzel ai ûc', par parché un maré acsé an s fêva gnanc con âl man. Al dé d Nadèl, sâura ala tèvla parcè con na bèla tvâja e âl candail râssi inpiè, ai êra una pgnâta péina d'âcua bujânta e dâu scudèl.

Giólli, cuntânt cme la gâza int al mlôr, al s cavé da una bisâca una péllola vardinlénna, ch'la cuntgnêva dâu purziân ed turtlén, capân aròst con âl patèt, cla sóppa inglaisa ch'la fêva sänper sô mèder e ch'la piasêva un mócc' a tótt dû e par finîr, dâu mlarânz e anc i brustulén americân!

L'avêva bèle tólt in man al misclén par fèr i piât, che con cl'ètra man al ciapé cânter ala pgnâta, fagând caschèr in tèra la péllola ch'la ruzlé atais a cl'ingnurantâz ed Nando, che con sô gran delézzia, al la ciapé e al la mandé zâ int un spèll. Giólli al zarché in tótti âl manîr ed fèrila spudèr fòra, mo an i êra gnént da fèr, cal dsgraziè l'êra pió gròs che una muntâgna e s'an vlêva brîsa fèr un quèl, an i êra gnént da fèr: al vinzèva sänper ló! Al zarché ed fèrel rasunèr, mò l'êra cme dscârrer con al mûr. In sô aiût a i arivé anc la Clêta, ch'la pruvé d'avrîri la bâcca, mo anca lí al la tòls pèrsa. Ai pruvé parfén Pirén al papagâl, digandi "*Léder, léder*", mo Nando l'êra bèle drî a digerîr tóttâ cla ròba e al stèva tròp bân par stèri a sénter.

Véss che cal brótt cagnâz l'andèva a rîsg ed fèr una bèla indigestiân, Giólli al dezidè ed métr i al guinzâi e d'andèr pr i canp lé d'atâuren, par fèrel digerîr. In st mänter ch'al girèva, ai véns in mänt ed fèr una coreziân ala sô invenziân: bsugnèva ch'al strulghéss al sistéma d'inpatachèr ala péllola un fil lóng almânc mèz mèter, acsé al srêv stè pió fâzil recuperèr la in chèsò d'na dsgrâzia pr un fangén cén o che una bìstia da cunpagnî al l'avéss mandè in zâ. Con cl'idé in tèsta, l'andé in cà e al vdé la Clêta che in st mänter, con i arsói dla zanna dla vizéggia, la pruvéva ed métr insâmm quèl par fèr al dsnèr ed Nadèl.

Un Nadèl ch'al srêv stè a pulânt e sarâca!

Renzo Bovoli

Un brótt Nadèl

La Rîta l'è un'amîga ed famajja ch'la vén a catères spass. Con mî mujêr, l'à lavurè int l'istassa aziannda par dimónndi ân. Ala Rîta ai amànca la

ganba dèstra sâtta al znòc', pèrsa int un inzidânt stradèl. Se a la vdéssi a girèr, an s nòta brîsa, i i an aplichè una ganba artifiziel al Zänter Pròtesi ed Vigâurs un lavurir perfèt, grâzie ala sô tecnologiâ avanzè int al canp dl ortopedî. Anc int la mî famâjja, quand a stèven in canpâgna, avân avó un zio che par sucuânt ân l'è stè curè al Istitût Rizól, pò al Zänter Pròtesi ed Vigâurs. Acsé al psé vîver normèl pr al rèst dla sô vétta. I al purténn a cà durânt la guèra in cundiziân pietâusi. L'êra l'ân 1943, quâter dé prémma ed Nadèl i carabinîr dal Bântvói i cunsgnénn una léttra ala mî famajja ch'la vgnèva dal sbdèl militèr ed Bâri firmè da un ufizièl mèdic. Al dispâzi al gèva acséche i arénn purtè a cà al zio Aldén, diméss dal sbdèl militèr dâpp trí mîs ed ricòver, guaré dal frîd spargujè pr al còrp. Sänza tanti spiegaziân. "Al srà a cà par Nadèl" la gèva la léttra. Un pòc preocupè mo anc cuntént, spezialmänt la zia Lícia, ch'l'êra la mujêr, e i nunén parché con trí fiû in guèra almânc ón i al psêven abrazèr.

Sebân as fòss in tänp ed mègra, in famajja as taché i preparatîv par festegèr al Nadèl, come ògni ân, in pió ai arivèva al zio. As fé l'âlber con atâc al nûs inscartuzè, sucuanti caramèl e dâl strèl culurè, pò al presèpi con capâna e casénni fâti in cà e la scâtla dâl statuérini ed divèrsi grandâzz e sculuré. Sicómm ch'âli êren dimónndi vèci, ai n'êra dâl mutilè come San Iusèf, sänza brâza. Mî nòn ògni ân, al gèva ch'l'arêv cunprè una statuérina ed San Iusèf nôva mo al se dscurdèva sänper.

La svarzûra dal Nadèl la svané int la sîra stassa dla fèsta: al zio Aldén al n'arivé brîsa. Un câmion militèr al le dscarghé al dé ed San Stèven al dâpp-mezdé. A n'um dscurdarò mâi cla sèna: dû militèr i l'ajutènn a smuntèr zâ dal câmion; al stèva in pî mo in pòst dal pâ dèster l'avèva un sustâggn ed lagggn calzè a mèza ganba. Pò in st mänter che as lasé andèr int un zîg irèsistèbbil al mustré i dû munchén a mèz dâl brâza; l'êra turnè dala guèra sänza un pâ e sänza âl man. Avanzénn tótt sbiguté dnanz a cl'òmen dsprè pò, dâpp sucuânt secónnd tótt i cunpunènt dla famajja i se strichénn int un ónnic abràz st mänter che i dû militèr i sustgnèven la nôna parché ai véns un şmalvén.

Pasè la burâsca dl inpât con la dûra realtè, andènn tòtt in cà d atâuren al fûg e al zîo Aldén al taché a cuntèr la sô stòria. Ôgni tant as fèva sughèr i ûc'. Piàn piàn, movàndes par cà as farmé dnanz al presèpi e al gé:

- *Al nòster presèpi, sänper quall, anc San Iusèf!*

Alâura mî nòn al ciapé la statuérina dal Sant e al le sfrunblé in mèz al prè digànd:

- *Cla statuérina que sänza brâza l à purtè iatta!*

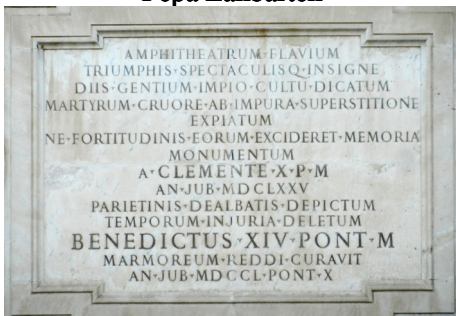
Al dé dâpp l andé a cunprèr un San Iusèf nôv e al le mité int al presèpi.

Finé la guèra, par socuànt ân, al zîo Aldén al frequenté l Istitût Rizôl dôvv i i mitènn di machègg' pruvisòri par i bisòggn sèmpliz e in sèguit, al Zànter Pròtesi ed Vigâurs i i fènn ganba e pà ch'al caminèva perfetamânt e dâu man ch'âl parèven vairi: âl funziunèven con la rotaziàn dâl brâza e la sensibilità di nêruv, i s avrèven e srèven tant da èser autosufizanti int la vétta quotidièna. L andèva parfén in biziclatta e in Moscuïto!

L èlta tecnologi dal Zànter Pròtesi ed Vigâurs l é al'avanguèrdia int l ortopedi mondièl. I fan in môd che quí sfurtunè con âli òs ràtti i pòsen vîver normèl: bâsta guardèr cal drèg d Alex Zanèrdi.

Elio Manini

Al Coloséo salvè dal Pèpa Lanbartén

Tànp indrî, pedgànd par Ràmma, a sän arivè drî al Coloséo e lé ai ò dscuèrt una lâpida in dôvv ai fà bèla mässtra al nóm ed BENEDICTUS XIV, ch'al srèv pò cme dîr al nòster cardinèl Lanbartén. Par psair capir al sàns ed tóttla cla scrètta in *latinòrum*, ai ò dè fännd ai mî arcòrd di stûdi magistrèl e am é pèrs ed capîr che se incû a psän gòder dla véssta ed cal monumânt colosèl (giosstapónt...) al mèrit l é dal nòster Pròsper Lanbartén, ch'al dé un tâi definitiv al tràfic di mèrum prelevè dal Coloséo con una

lazz *ad hoc*.

L'é un'ètra dimustraziàn dla modernità dal Pèpa Lanbartén che, dâpp avair méss in raiga i prît e i frè mandandi a scòla e dâpp avair pruibé a tòtt i sù parént d andèr a Ràmma par şrufianèrel, con sta lazz al salvé i ûltum şvanzói ed Ràmma antîga.

F. C.

Chi ragâz ch'i zûghen ai semâfor

Dâpp ai lèva-vîder, a quí ch'i vândèn al Carlén e a quí ch'i van ala limòsna, ècco che incû - stand d'asptèr al vaird - ai pòl capitèr d asésster a un spetàcuèl... ed seltinbànc!

Bisâggna dîr ch'i én brèv, chi ragâz, che magâra i én di studént luntàn da cà che, in cal môd che lé, i zairchen ed tirèr só un quèlc bajuchén... E pò bisâggna anc dîr ch'i n én brîsa insistènt: aprufitànd dal râss i fan la sô brèva esibiziàn tirànd pr âria dâl bâl, di bastón o dâli ètri diavlarî e pò - pòc prèmma ch'ai tâurna al vaird - i fan al sô gîr stramèz âl mâchin, con al sô capèl in man e, sâuratótt, con un bèl surîs stanpè in fâza.

Mé, ch'a viâz scuèsi sänper in vatta al scûter, a cunfès ch'a m chèv i guant a gran velocitè pr insfilzèr la man in bisâca e tirèr fòra una quèlca munaida prèmma che da drî i tâchen a sunèr. E pò a partèss salutè con un surîs da chi "colèga" ch'i dlîzen la strè par fèr i artéssta...

F. C.

Anc s'i én scrètt int l'ûltma pàgina a spèr che i augûri i séppen sänper bón...

Bàn Nadèl

a tòtt!

La siànza di nûster vîc'

Luvertîs (*Humulus Lupulus*) – luppulo selvatico, delle siepi e dei boschi, cui da noi si dà il nome di livertizio e dai botanici ligustro, rovistico, orticaccia. Adoperato dagli uccellatori per far ragnaie, onde i ragazzi interpretando il canto dell'usignolo, cui può essere destinato l'inganno, dicono: *Vit vit vit, s'a n avèss pòra dal luvertîs ch'al ligâs, dla véppra ch'am magnâs, a vrèv durmîr fénna a dé ciâr, ciâr, ciâr, ciâr, ciâr, ciâr, ciruli, ciruli, ciruli*. Coltivato il prodotto del suo fiore serve alla fabbricazione della birra.

Da: G. Ungarelli, *Le piante aromatiche e medicinali nei nomi, nell'uso e nella tradizione popolare bolognese*.

Tipografia Luigi Parma, 1921.

Al Pânt dla Biànnda

Nómmer 135 dal 2014

Diretâur iresponsâbil e limušnîr:

Fàusto Carpàn

Dsèggn uriginèl:

Lupàmmbol (Wolfango)

Umberto Sgarzi

Matitâza (Giorgio Serra)

Coretâur di sbâli: **Bertén Sèra**

Strulgân eletrònîc: **Âmos Lèli**

Abunamènt par pòsta: almànc 20 € al ân.

Indirèzz:

FAUSTO CARPANI

Via Emilia Ponente 21

40133 BOLOGNA

tel. cell. 339-3536585

fausto.carpani@alice.it

Tòtt i scrètt in dôvv an i é brîsa indichè l autâur i én ed Fausto Carpani.

Al dizionèri ed riferimânt par càl paròl ch'âli én difèzzil da capîr l é quasst:

Lepri – Vitali

Dizionèri

BULGNAIS - ITAGLIÀN

ITAGLIÀN - BULGNAIS

Pendragon, 2009

I sît bulgnîs i én quissti:

www.pontedellabionda.org

www.clubdiapason.org

www.lafamigliabolognese.it

www.bulgnaiss.com

www.marcopoli.it

I nostri programmi

DICEMBRE 2014	
Giovedì 11, h. 16,30.....	Nella sede della Famajja Bulgnaiša (via Barberia 11): intrattenimento dialettale con la partecipazione di poeti e prosatori contemporanei, con Fausto Carpani. Conduce Mirella Musiani.
Giovedì 11, h. 20,45.....	Presso il Centro Sociale Ricreativo Culturale "E. Faccioli" a San Pietro in Casale (via Massarenti 19): "Quando i portici erano di legno", casi, personaggi, luoghi del medioevo bolognese raccontati e cantati da Fausto Carpani con la proiezione delle immagini create da Giorgio Serra (Matitaccia).
Venerdì 12, h. 21.....	Presso la Sala Alessandri, Centro Civico di Corticella, via Gorki 10: "Corticella, una storia comune" con la proiezione di documentazioni video di Ivo Passarini.
Sabato 13, h. 20,30.....	Presso il Centro Sociale Ricreativo Culturale "A. Montanari" (via Saliceto 3/21): grande concerto di Natale del Corpo Bandistico "G. Puccini" - DLF di Bologna diretto dal M°. Marco Benatti.
Mercoledì 24, h. 9.....	Fausto e Gigén Lîvra dai microfoni di Radio Sanluchino (MF 100.4 - 104.7 mhz) nel programma "il Ricciolone" condotto da Marco Visita.

I MATTI DELLA POLENTA

Via Sant'Isaia 84/A - 40123 BOLOGNA

tel. 051-0391646

mattidellapolenta@email.it

Chiuderanno alle ore 15 del 31.12.2014

e riapriranno alle ore 11 del 7.1.2015